

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO NARIAI

Gedimino pr. 53, 01109 Vilnius

Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos
l. e. p. pirmininkui
Dr. Virginijui Kanapinskiui
Virginijus.kanapinskas@vtek.lt

2017-11-21 Nr. SN-S-052

DĖL ŽEMĖS ŪKIO MINISTRO BRONIAUS MARKAUSKO VIEŠŪJŲ IR PRIVAČIŲJŲ INTERESŲ SUPAINIOJIMO

Prašome Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos atlikti tyrimą ir nustatyti, ar Seimo narys ir Žemės ūkio ministras Bronius Markauskas galėjo pažeisti Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo reikalavimus vengti interesų konflikto, o jam kilus – nusišalinti, nesinaudoti pareigomis asmeninei naudai gauti.

Prašome iširti, ar Bronius Markauskas nesupainiojo viešųjų ir privačių interesų 2017 metų rugsėjo 25 d. pasirašydamas įsakymą Nr. 3D-602 „Dėl 2017 metų susietos paramos už pienines karves dydžio patvirtinimo“, kuriuo įsakė padidinti 2017 metų susietosios paramos už pienines karves paramos dydį 12 proc. – iki 101,94 euro už pieninę karvę. Šis ministro sprendimas turi tiesioginės įtakos, siekiant palaikyti pieno gamintojų pajamas, kuriems už pienines karves numatoma paskirstyti 26,7 mln. eurų Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos valstybinio biudžeto lėšų.

Norime atkreipti dėmesį, kad tai vienas iš kelių asmeniškai ministro pasirašytų įsakymų, tiesiogiai galinčių daryti įtaką ir duoti finansinės naudos B. Markausko motinos Sofijos Markauskienės valdomam vienam didžiausių pieno ūkių Klaipėdos rajone, kuris susijęs su didžiausiu pieno kooperatyvu „Pienas LT“. B. Markauskas 2009 metais dalyvavo steigiant kooperatyvą „Pienas LT“, buvo šio kooperatyvo valdybos narys. (2017-10-12, naujienų portalas *Lrytas.lt* | <https://verslas.lrytas.lt/rinkos-pulsas/2017/10/12/news/isaugus-pieno-supirkimo-kainoms-abejojama-del-paramos-pieno-ukiams-2986549/>).

Šių metų birželį ministras taip pat oficialiai pranešė, kad ūkininkų kooperacijai skatinti iš Kaimo plėtros programos perskirstyta daugiau kaip 40 mln. eurų (2017-06-20, *ŽŪM interneto svetainė* | <https://zum.lrv.lt/lt/naujienos/kooperacija-lietuvoje-skinasi-kelia>).

Į šią paramą gali pretenduoti tikrieji kooperatyvai, iš kurių keli susiję su pienininkyste. Šiame sąrašė yra ir „Pienas LT“ (2017-11-15, Valstybės įmonė Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centras | [https://www.vic.lt/uploads/file/Koop%20pripa%C5%BEinti%202017-2018%20m\(8\).pdf](https://www.vic.lt/uploads/file/Koop%20pripa%C5%BEinti%202017-2018%20m(8).pdf)).

Pastaruoju metu plačiai viešai aptarinėjama apie B. Markausko galimus interesų konfliktus, sprendžiant pieno sektoriaus reikalus, kadangi jis glaudžiai susijęs su vienu reikšmingiausių pieno supirkimo rinkos dalyvių – kooperatyvu „Pienas LT“, valdančiu apie dešimtadalį pieno supirkimo rinkos.

2016 metų gruodį B. Markauskas, deklaruodamas ryšius su fiziniais asmenimis, dėl kurių gali kilti interesų konfliktas, nurodė ūkį turinčią savo motiną S. Markauskienę. Tačiau savo deklaracijoje detalai neatskleidė motinos valdomo ūkio ryšių su kooperatyvu „Pienas LT“.

Be to, B. Markauskas savo deklaracijoje VTEK yra nurodęs iki 2016 m. lapkričio 7 d. buvęs „Pienas LT“ valdybos nariu. Tačiau Registrų centro įrašai liudija, kad B. Markauskas kooperatyvo valdybos nariu buvo registruotas iki pat 2017 m. vasario pabaigos, kai jau ėjo ministro pareigas. Pagal kooperatyvo „Pienas LT“ nuostatas, į valdybą gali būti renkamas tik kooperatyvo narys, kuriuo tampama tik sumokėjus pajinį įnašą. Tačiau B. Markauskas, atrodo, sugebėjo vienu metu būti ir valdybos nariu, ir nemokėti pajinio įnašo, kadangi apie tai deklaracijoje nedetalizuojama. Žemės ūkio ministerijos tinklalapyje savo gyvenimo aprašyme B. Markauskas nurodo, kad 1990-2016 metais jis ūkininkavo Triušelių kaime, Klaipėdos rajone – šis adresas sutampa su jo motinos S. Markauskienės ūkininkavimo vietoje.

Viešojoje erdvėje, kilus diskusijoms apie galimą B. Markausko interesų konfliktą su pieno gamintojais, jo šeimos ūkiu ir „Pienas LT“, ministras tikino: „... kai bus klausimai dėl paramos ar šitam kooperatyvui („Pienas LT“), ar pieno gamintojams, aš tikrai nusišalinsiu. Tą deklaravau VTEK, tas yra žinoma, ir jei bus parama pieno sektoriui, taip, aš planuoju ir žadu nusišalinti“ (2017-07-26, naujienų portalas Alfa.lt | <https://www.alfa.lt/straipsnis/50198719/kooperacija-zemes-ukyje-milijonai-isrinktiesiems>).

Žiniasklaidoje pateikiami faktai liudija, kad ministras nenusišalina nuo tiesioginių sprendimų, susijusių su pieno sektoriumi. Tą viešai patvirtino pats B. Markauskas (2017-10-03, naujienų portalas Lrytas.lt | <https://verslas.lrytas.lt/rinkos-pulsas/2017/10/03/news/bronius-markauskas-visiskai-nusisalinti-nuo-pieno-reikalu-neimanoma-2819651/>).

Valstybės tarnautojas, tapęs Seimo nariu ar ministru, privalo nedelsiant nutraukti abejonių keliančius ryšius, kurie gali reikšti interesų konfliktą, o taip pat privalo nusišalinti nuo klausimų, kurie tiesiogiai susiję su buvusiu darbovieta ar esamais šeimos nariais.

Kyla pagrįstų abejonių ir klausimų: kodėl vieniems politikams privaloma vengti interesų konflikto ir už supainiotus interesus jie yra baudžiami nušalinimu ar atleidimu, o šiuo, ministro B. Markausko, atveju nuolat besikartojanti interesų konflikto situacija yra toleruojama?

Įvertinus aukščiau paminėtas aplinkybes, prašome ištirti ir išaiškinti:

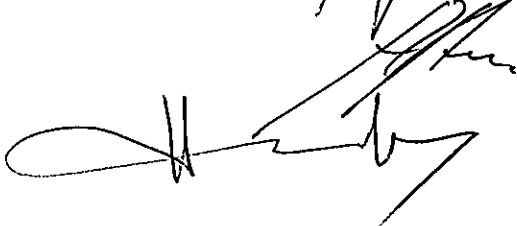
1. Ar B. Markausko veiksmai ir elgesys neprasilenkia su valstybės tarnautojo etika ir pareiga užtikrinti pirmenybę viešiesiems interesams, įtvirtinti priimamų sprendimų nešališkumą ir užkirsti kelią rasti ir plisti korupcijai valstybinėje tarnyboje.
2. Ar B. Markausko veiksmai ir elgesys gali kelti pagrįstų abejonių dėl priimamų sprendimų, galimai susijusių su kooperatyvu „Pienas LT“, nešališkumo.
3. Ar B. Markausko veiksmai ir elgesys gali kelti pagrįstų abejonių dėl priimamų sprendimų, galimai susijusių su jo motinos S. Markauskienės valdomu pieno ūkiu, nešališkumo.
4. Ar B. Markauskas neturi pareigos nusišalinti nuo veiksmų, draudžiančių dalyvauti rengiant, svarstant ar priimant sprendimus arba kitaip paveikti sprendimus, kurie sukelia interesų konfliktą.
5. Ar B. Markauskui nuolatinio interesų konflikto situacija leidžia jam priimti skaidrius ir nešališkus sprendimus bei toliau eiti ministro pareigas.
6. Ar B. Markauskas nesupainiojo viešųjų ir privačių interesų 2017 metų rugsėjo 25 d. pasirašydamas įsakymą Nr. 3D-602 „Dėl 2017 metų susietos paramos už pienines karves dydžio patvirtinimo“.

Seimo nariai

 Monika Navickienė

 Ingrida Šimonytė

 Vytautas Juozapaitis

 Arvydas Anušauskas

